МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Затверджено
на засіданні кафедри сходознавства
імені професора Ярослава Дашкевича
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2025 р.)

Завідувач кафедри _____
доц. ОЛЬГА МАКСИМІВ

Силабус із навчальної дисципліни
«Проблеми усного перекладу»,

що викладають в межах ОПП «Японістичні студії»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 035 — Філологія, спеціалізації
035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська

Львів 2025

Назва курсу	**Проблеми усного перекладу**
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	філологічний факультет, кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, Спеціальність: 035 Філологія. Спеціалізація: 035.069 східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська
Викладачі курсу	Забуранна Ореста Володимирівна, к. філол. н., доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Контактна інформація викладачів	**oresta.zaburanna@lnu.edu.ua**
Консультації з курсу відбуваються	в день проведення практичних за попередньою домовленістю.Також можливі онлайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій потрібно писати на електронну пошту або телефонувати.
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/problemy-usnoho-perekladu
Інформація про курс	«Проблеми усного перекладу» – це вибіркова дисципліна зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.069 східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська для ОПП «Японістичні студії», що викладається у третьому семестрі магістратури в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс “Проблеми усного перекладу” є важливим складовим елементом у підготовці майбутніх фахівців — практиків перекладу з японської мови українською, і навпаки. Його присвячено вивченню особливостей здійснення усного перекладу і його видів, проблемам, які супроводжують процес усного перекладу, і технікам їх подолання. Курс має на меті сформувати навички, необхідні для виконання адекватного усного японсько-українського двостороннього перекладу.
Мета та цілі курсу	**Мета** – формування теоретичної та практичної компетентності майбутнього перекладача, що є необхідною складовою успішної науково-педагогічної та перекладацької діяльності. **Цілі:** - сформувати розуміння засад усного перекладу, його видів та вимог до усного перекладача; - вказати на можливі проблеми, які виникають під час здійснення усного перекладу та ознайомити з техніками, які застосовують перекладачі для підвищення точності перекладу; - сформувати практичні навички здійснення усного перекладу; - шляхом тренування над перекладом усних текстів різної тематичної спрямованості поглибити знання японської мови і

	підвищити впевненість для здійснення майбутньої професійної діяльності.
Література для вивчення дисципліни	Основна 1. Букрієнко А.О., Комісаров К.Ю. Теорія і практика перекладу. Японська мова: У 2 т. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. 2. Головня А. В, Щербина А. В, Гастинщикова Л. О. Види усного перекладу та сфери його застосування. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 33 (72). № 4. Ч. 2, 2022 . С.11–18. 3. Дерік І. М. Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу. Підручник. [б/м], 2022. 246 с. 4. Комарницька Т. Японська мова: політичний і дипломатичний переклад: Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. 404 с. 5. Максименко О.В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти : Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга, 2008. 168 с. 6. Hasegawa Y. The Routledge Course in Japanese Translation. London: Routledge, 2012. 368 p. 7. Wakabayashi J. Japanese–English Translation: An Advanced Guide. London, New York: Routledge, 2020. 270 p. Додаткова 8. Бик І. С. Основи перекладу для студентів факультетів міжнародних відносин : Навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 288 с. 9. Дащенко Г. В., Аулова М. В., Гаджиєва Г. Ю. Теорія та практика перекладу (з китайської, японської, турецької мов) : Навчальний посібник до курсу «Теорія та практика перекладу». Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2015. 55 с. 10. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. За ред. Івз Ґамбіера та Люка ван Дорслара; за заг. ред. : О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2020. 560 с. 11. Осіпова В. Прокачуємо українську разом: поради фахівця, добірка платформ, застосунків, курсів і досвід компаній. DOU. URL: https://cutt.ly/WesNszQM. 12. Радчук В. Мистецтво перекладу : Навчальний посібник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2023. 431 с 13. Саприкін С. С., Чужакін А. П. Світ усного перекладу : Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 224 с. 14. Płońska D. Strategies of translation. Psychology of language and communication, 2014. T. 18. № 1. P. 67–74. URL: https://doi.org/10.2478/plc-2014-0005.

	15. Translation Tools and Technologies / A. Rothwell and other. London and New York : Routledge, 2023. 270 p. https://doi.org/10.4324/9781003160793. 16. Онлайн-ресурси https://kotobank.jp/ https://thesaurus.weblio.jp/ https://ejje.weblio.jp/ https://lcorp.ulif.org.ua/ https://litcentr.in.ua/ http://www.mova.info/ https://nameniko.com/ https://synonimy.info/
Тривалість курсу	один семестр (3-й)
Обсяг курсу	**90** годин, з них лекції – **16** годин, практичних занять – **16** години, самостійна робота – **58** години
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: **знати**: • засади усного перекладу, його види та вимоги до усного перекладача; • техніки, які застосовують перекладачі для підвищення точності перекладу. **вміти**: • долати труднощі, які виникають під час здійснення усного перекладу; • застосовувати перекладацькі прийоми, принцип компенсації інформації, підбирати правильні контекстуальні відповідники при перекладі; • здійснювати японсько-український двосторонній переклад усних текстів різної тематичної спрямованості.
Ключові слова	Усний переклад,
Формат курсу	Очний
Теми	** СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують практичного володіння мовою на рівні N2 JLPT, засвоєних під час проходження практичного курсу японської мови, а також знань і навичок, отриманих під час вивчення курсів «Теорія і практика перекладу» у системі бакалаврської освіти та «Актуальні проблеми перекладу та практична стилістика японської мови» (1-2 семестри магістратури).

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	пояснювально-ілюстративний метод (лекція, пояснення, бесіда), демонстрування з використанням технічних засобів, частково-пошуковий метод, метод вправ та переклад завдань.
Необхідне обладнання	ноутбук, доступ до мережі Інтернет, мультимедіа
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Система оцінювання рівня навчальних досягнень ґрунтується на принципах ЄКТС. формі заліку через виставлення оцінки за результатами поточної успішності. Оцінювання поточної успішності проводиться за 100-бальною шкалою. Оцінювання теоретичної підготовки складає 30% загальної оцінки, оцінювання практичної підготовки — 70%. До оцінювання практичної підготовки входить робота на практичних заняттях, самостійне виконання двох індивідуальних завдань на переклад (один усний текст з японської українською, інший — навпаки, з української японською). Разом це складає 70 % (максимальна кількість балів 70). До оцінювання теоретичної підготовки входить оцінювання модульної контрольної роботи (30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30). **Робота на практичних заняттях оцінюється максимально 40 балами (5 балів за кожне з восьми занять). Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях**: 5 балів– студент правильно й у повному обсязі здійснює усний переклад запропонованого тексту, допускаючи 1 несуттєву помилку; 4 бали– студент правильно й у повному обсязі здійснює усний переклад тексту відповідною мовою, допускаючи 2-3 несуттєві або 1 суттєву помилку; 3 бали– студент у повному обсязі перекладає текст, однак допускає 2 суттєві помилки разом із несуттєвими або 3 суттєві помилки, або випускає певні фрагменти; 2 бали– студент перекладає текст із несуттєвими і 3-4 суттєвими помилками або в обсязі 50%-75%; 1 бал– студент перекладає запропонований текст із 5 і більше суттєвими помилками або в обсязі, меншому 50%. 0 балів– студент не може перекласти тексту. **Самостійна робота полягає у виконанні двох індивідуальних завдань на переклад, кожне з яких оцінюється 15 балами (разом 30 балів). Критерії оцінювання індивідуального завдання на переклад** (тривалість усного тексту — біля двох хвилин): 14-15 балів – студент правильно і в повному обсязі перекладає текст, застосовує перекладацькі прийоми, принцип компенсації інформації, підбирає правильні контекстуальні відповідники при перекладі, допускаючи 1-2 несуттєві помилки. 13-11 балів – студент правильно і в повному обсязі перекладає текст, загалом застосовує перекладацькі прийоми, принцип компенсації інформації, підбирає правильні контекстуальні відповідники при перекладі, але не завжи впевнено, допускаючи 3-4 несуттєві помилки чи 1-2 суттєві;

	10-8 балів – студент загалом перекладає текст, але не завжди застосовує перекладацькі прийоми і принцип компенсації інформації, підбирає правильні контекстуальні відповідники при перекладі, допускаючи 3-4 суттєві помилки; 7-5 студент перекладає текст, але пропускає інформацію (переклад в обсязі 50%-75%), часто не застосовує перекладацьких прийомів і принципу компенсації інформації, не підбирає правильних контекстуальних відповідників при перекладі, допускаючи більше, ніж 4-5 суттєвих помилок. 4-1 студент перекладає менше половини обсягу тексту, майже не застосовує перекладацьких прийомів і принципу компенсації інформації, не підбирає правильних контекстуальних відповідників при перекладі або допускає більше, ніж 6 суттєвих помилок. 0 балів – студент не може перекласти тексту. **Оцінювання оцінювання модульної контрольної роботи.** Модульна контрольна роботи містить 30 питань (до неї входять теоретичні питання і тестові лексико-граматичні завдання за матеріалом опрацьованих усних текстів під час семестру), за кожну правильну відповідь нараховується один бал (максимальна кількість балів 30). **Література:** Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу

тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма заняття, год	Література	Завдання, год	Термін виконання
1-2	**Тема 1. Теоретичні основи усного перекладу.** Зміст та етапи процесу усного перекладу. Інтерпретація тексту при усному перекладі. Навички та уміння усного перекладу. Труднощі усного перекладу в порівнянні із письмовим.	лекція, 4 год.	Дерік І. М. *Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу*. Підручник. [б/м]. 2022. 246 с. Головня А. В, Щербина А. В, Гастинщикова Л. О. Види усного перекладу та сфери його застосування. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 33 (72). № 4. Ч. 2, 2022 . С.11–18. Максименко О.В. *Усний переклад: теорія, вправи, тексти [укр./фр.]:* Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга. 2008. 168 с.	Опрацювання теоретичного матеріалу, 3 год.	До модульної контрольної роботи
3-4	Переклад новин та медіаконтенту. Вправи на фонові знання та меморизацію дат і чисел.	практичне заняття, 4 год.	Переклад актуальних новин та медіаконтенту	Робота над перекладом (двосторонній переклад), 8 год	До практичного заняття
5-7	**Тема 2. Види усного перекладу.** Переклад з аркуша та його особливості. Послідовний переклад: когнітивні особливості усного	лекція, 6 год.	Дерік І. М. *Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу*. Підручник. [б/м]. 2022. 246 с. Максименко О.В. *Усний переклад: теорія, вправи, тексти [укр./фр.]:* Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга. 2008.	Опрацювання теоретичного матеріалу, 4 год.	До модульної контрольної роботи

	перекладу, система підготовки до перекладу. Синхронний переклад та вимоги до перекладача.		168 с. Букрієнко А.О., Комісаров К.Ю. *Теорія і практика перекладу. Японська мова*: У 2 т. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2014. Hasegawa Y. *The Routledge Course in Japanese Translation*. London: Routledge. 2012. 368 p. Wakabayashi J. *Japanese–English Translation: An Advanced Guide*. London, New York: Routledge. 2020. 270 p.		
8-9	Робота перекладача з послідовним перекладом: перекладацький супровід переговорного процесу. Вираження заперечення, питання, сумніву та засоби їх перекладу з японської українською та з української японською.	Практ. заняття, 4 год.		Супровід переговорів щодо інфраструктурних проектів у Львівській області, 8 год. Підготовка індивідуальних завдань на послідовний переклад, 8 год.	До практичного заняття
10	Переклад з аркуша дипломатичного дискурсу.	Практ. заняття, 2 год.	Комарницька Т. *Японська мова: політичний і дипломатичний переклад:* Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2020. 404 с.	Робота над перекладом з посібника, 4 год.	До практичного заняття
11-13	**Тема 3. Тематична спрямованість перекладів та перекладацькі прийоми** Тематика перекладів з японської мови та перекладацькі прийоми. Тематика перекладів з української мови та перекладацькі прийоми. Принцип компенсації інформації.	лекція, 6 год.	Букрієнко А.О., Комісаров К.Ю. *Теорія і практика перекладу. Японська мова*: У 2 т. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2014. Максименко О.В. *Усний переклад: теорія, вправи, тексти [укр./фр.]:* Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга. 2008. 168 с. Hasegawa Y. *The Routledge Course in Japanese*	Опрацювання теоретичного матеріалу, 3 год.	До модульної контрольної роботи

14	Переклад економічного спрямування.	Практ. заняття, 2 год.	*Translation*. London: Routledge. 2012. 368 p. Wakabayashi J. *Japanese–English Translation: An Advanced Guide*. London, New York: Routledge. 2020. 270 p.	Підготовка усного перекладу про економічне співробітництво Японії та України, 4 год.	До практичного заняття
15	Вправи-симуляція роботи гіда-перекладача.	Практ. заняття, 2 год.	Екскурсія Львовом для японської туристичної групи.	Робота над перекладом, 4 год. Підготовка індивідуальних завдань на послідовний переклад, 8 год.	До практичного заняття
16	Переклад культурних подій. Модульна контрольна робота.	Практ. заняття, 2 год.	Переклад анонсів культурних подій.	Робота над перекладом, підготовка до модульної контрольної, 4 год.	До практичного заняття

Самостійна робота полягає у опрацюванні теоретичного матеріалу (10 год.) і підготовці (пошук і вивчення лексики) до виконання завдань з усного перекладу новин (8 год.), перекладу з аркуша дипломатичного дискурсу (4 год.), послідовного перекладу переговорів щодо інфраструктурних проектів (16 год.), перекладу усного тексту економічного спрямування (4 год.), екскурсії Львовом (12) та анонсу культурної події (4 год.)